

FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU

ÖNSÖZ

Kuruluşumuzda, “ÖNCE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ” ilkesi geçerlidir.

Temel hedefimiz, kanunların bizlere ve sizlere yüklediği yasal şartlara uyarak, fuar alanında çalışanların karşı karşıya olduğu riskleri kontrol altına almak, iş kazası ve meslek hastalıklarını önlemek ve bu konularda gerekli her türlü çabayı göstermektir.

Bunu yaparken; fuar alanlarımızdaki müşteri, yüklenici, kiracı, taşeron ve onların personeli ile ziyaretçilerimizin de sağlık ve güvenliklerini gözetmemiz gerekmektedir.

Elinizdeki bu kılavuz, fuar alanı içindeki tüm çalışanların uyması gereken iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili temel kuralları açıklamak amacıyla hazırlanmış ve İstanbul Kongre Merkezi (İKM) İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ talimatında belirtilen hususlar dikkate alınarak düzenlenmiştir.

Dolayısıyla;

Fuara katılan firmaların yöneticileri ve stant uygulama sorumluları, kendi personeli ve alt yüklenicilerini iş kazalarına ve meslek hastalıklarına karşı korumak için, yasal şartlarda ve bu el kitabında belirtilen hususları yerine getirmek; çalışanlarını tehlikelere karşı uyarmak; gerekli tüm tedbirleri almak; eğitmek ve kontrol etmek; gerekli tüm araç ve gereçleri bulundurmak ve kullanımla yükümlüdür.

İstanbul Kongre Merkezi alanlarında çalışan tüm kiracı ve katılımcıların personeli ve alt-yüklenicilerinin personeli, yasal şartlara ve aşağıda belirtilen kurallara uymakla yükümlüdür.

Çalışma sırasında işe uygun Kişisel Koruyucu, Donanım ve Ekipmanlar eksiksiz kullanılmalıdır.

Bütün katılımcılarımıza ve stant uygulayıcılarına faydalı olması dileğiyle kazasız, hastaliksız, huzurlu ve verimli çalışmalar dilerim.

GENEL MÜDÜR

PERVİN YALAZAN

FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU

İÇİNDEKİLER

1.	AMAÇ, KAPSAM, UYGULAMA VE TANIMLAR	3
1.1	AMAÇ	3
1.2	KAPSAM	3
1.3	UYGULAMA.....	3
1.4	TANIMLAR	3
2.	İMFUAR ALANLARINDA UYULMASI GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KURALLARI	3
2.1	GENEL KURALLAR.....	3
2.2	ELEKTRİK İŞLERİ	4-5
2.3	ACİL DURUMLAR	6-7
2.4	İLK YARDIM ve TUTANAK HAZIRLIĞI	7
2.5	YANGIN GÜVENLİĞİ.....	7-8
2.6	GIDA GÜVENLİĞİ.....	8-10
2.7	KALDIRMA	10-12
2.8	ELLE TAŞIMA.....	12
2.9	GECE ÇALIŞMASI.....	12
2.10	KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMANLAR	12-13
2.11	ASKILI İŞLER	13
2.12	STANT PLANININ KONTROLÜ VE STANTLARIN KURULMASI.....	13-17
2.13	ARAÇ HAREKETLERİ.....	17-19
2.14	ATIK VE KORİDOR YÖNETİMİ	19
2.15	STANTLARDA SU KULLANIMI	19
2.16	YÜKSEKTE ÇALIŞMA	19-21
2.17	EL ALETLERİ VE TAKIMLAR.....	21
EK:1	TOPLANMA MERKEZLERİ KROKİSİ	21-22

FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU

1. AMAÇ, KAPSAM, UYGULAMA VE TANIMLAR

1.1 AMAÇ

20 Haziran 2012 tarihinde Kabul edilen ve 30 Haziran 2012 tarihinde resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereğince, İKM alanlarında fuar düzenleyenler, katılımcılar, kiracılar, alt yükleniciler ve çalışanlar bu kanunun gereklerine uymakla yükümlü hale gelmişlerdir. Bu kılavuz, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa istinaden hazırlanmış olup, İş Sağlığı ve Güvenliği çalışmalarını kapsayan fuar alanındaki tüm çalışanların sağlığını ve güvenliğini koruma amacı ile yapılan tüm çalışmaları içermektedir.

1.2 KAPSAM

Bu kılavuzdaki kurallar, İKM İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ talimatına bağlı olarak, İKM Fuarcılık Grubu Şirketleri alanlarında fuar düzenleyenleri, kiracıları, katılımcıları, alt yüklenicileri ve çalışanları kapsamaktadır.

1.3 UYGULAMA

Bu kılavuzda yer alan esasların uygulanmasının takip ve kontrol esaslarından İKM Tesis İşletme, Teknik Ofis, İdari İşler/ Güvenlik, İlgili Satış Grubu ve İş Sağlığı Güvenliği Bölümleri sorumludur. Bu birimler fuar alanında fuar düzenleyen, kiracı, katılımcı, alt yüklenici ve onların çalışanlarının ilgili esaslara uymaması durumunda yaptıkları çalışmayı durdurma yetkisine sahiptir. Çalışmanın durmasından dolayı ortaya çıkabilecek tüm zarar ve ziyan fuar düzenleyen, kiracı, katılımcı ve alt yüklenicilere aittir.

1.4 TANIMLAR

İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar. İşveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan işveren vekilleri işveren sayılır.

Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişi.

İşyeri: İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği birim.

İş ilişkisi: İşveren ile çalışan ve/veya İşveren ile Katılımcı/ Kiracı arasında kurulan ilişki.

Risk değerlendirmesi: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmalar.

Yetkin kişi: Mevcut yürürlükteki kanunlar ve mevzuatlar ile belirlenmiş ve yetkilendirilmiş eğitim kurumlarından, mesleki eğitimi alıp, tamamlayan ve bu eğitimi onaylanarak işin yapılması için gereken bilgi, beceri ve yetkinliğe sahip işin ehli kişi.

Organizatör/Kiracı: Fuar alanı içinde adı geçen fuarı düzenleyici firma/tüzel kişi. Organizatör fuar alanı yönetimine, fuarla ilgili kendi adına yetkili olacak kişiyi bildirmekle yükümlüdür.

2. İKM FUAR ALANLARINDA UYULMASI GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KURALLARI

2.1 GENEL KURALLAR

Katılımcılar, organizatöre ve Fuar alanı yönetimine tüm stant ekipmanı ve stant yeri için serbest erişim hakkı vermekle yükümlüdür.

Fuar alanında çalışırken;

- Önce sağlığını ve güvenliğinizi düşününüz.

- b) Yazılı/sözlü talimatlara uyunuz.
- c) Bu kılavuzda belirtilen İSG kurallarını ve uyarılarını dikkatli okuyunuz ve uygulayınız.
- d) Bilmediğiniz, eğitiminizi almadığınız ve yetkili olmadığınız işlere müdahale etmeyiniz.
- e) İşinizi doğru yapın ve kullandığınız ekipmanlara zarar vermeyiniz.
- f) Çalışmakta olan ekipmanlara asla müdahale etmeyiniz.
- g) Ekipmanların koruyucu donanımlarını keyfi olarak yerlerinden çıkarmayınız.
- h) Arızalı ekipmanları kullanmayınız ve bunları ilgililerine bildirin.
- i) Çalışırken size verilen baret, maske, emniyet kemeri ve eldiven gibi kişisel koruyucuları mutlaka kullanınız.
- j) İş bitiminden sonra kişisel koruyucuları muhafaza altına alınız.
- k) Davranışlarınızdan dolayı fuar alanına, diğer katılımcı firma ve çalışanlarına zarar vermeyiniz.
- l) Fuar alanında kendinize ve etrafınıza zarar verecek şekilde yaklaşmayınız.
- m) Gördüğünüz önemli bir tehlikeyi, yangını veya iş kazasını derhal Teknik Ofis'e veya İKM Güvenliğe bildirin.
- n) Kapalı mekanlarda sigara içmeyiniz.
- o) Girilmesi yasaklanan yerlere asla girmeyiniz.
- p) Çalışma sırasında size tehlike yaratacak alkol, uyuşturucu vb. maddeler kullanmayınız.
- q) Yangın söndürücü ve acil çıkış kapılarının önünü her zaman boş tutun ve bu tür yerlere ve merdivenlere malzeme bırakmayınız.
- r) Yangın söndürücü ve ilk yardım malzemesi gibi donanımların yerlerini değiştirmeyiniz.
- s) Merdivenlerden inip çıkarken bir elinizle korkuluğu tutunuz.
- t) Fuar alanındaki kurallara eksiksiz uyunuz.
- u) Her zaman stant alanınızı ve çevresini düzenli ve temiz tutunuz.
- v) Yere, yağ ve benzeri bir madde döküldüğünde kaymayı ve kirlenmeyi önlemek için derhal temizleyiniz.
- w) Fuar alanında tesisat kapaklarına sadece İKM yetkili personeli tarafından müdahale edileceğini unutmayınız.
- x) Fuar alanında yürürken, halıların altında bulunan tesisat yükseltilerine ve kapaklarına dikkat ediniz.

2.2 ELEKTRİK İŞLERİ TESİS İLE İLGİLİ

- a) Yüksek Gerilim ile ilgili bölgelere girmeye çalışmayınız.
- b) Jeneratör bölgelerine girmeye çalışmayınız.
- c) Size gösterilen çalışma prizleri dışında enerji almayınız, çalışma prizlerine herhangi bir müdahalede bulunmayınız.
- d) Uyarı işaretlerine mutlaka uyunuz.
- e) Stant ana beslenme hattına enerji verilmesi için mutlaka Teknik Ofis'e talepte bulunarak talebinizi onaylatınız.
- f) Asla kendi başınıza panolardan izinsiz elektrik almaya çalışmayınız. Enerjiniz, stant tesisatınız kontrol edildikten sonra İKM elektrik grubu tarafından açılacaktır.

STANTLARLA İLGİLİ

- a. Stantların elektrik enerjilerinin verilmesine ilişkin onay ve kurulum şartları:
  - Stantlarda, stant içi elektriğin tesisatı, stant alanını kiralayanların alt yüklenicileri tarafından yapılmaktadır. Stant içindeki bütün elektrik işleri, yürürlükteki kanunlara uygun olarak, söz konusu işi yapma yeteneğine sahip belgeli, yetkin elektrikçiler tarafından uygun malzeme ile projesine uygun olarak yerine getirilmelidir.

- Fuar katılımcıları, stantlarında bulunan tüm ekipman için yeterli sayıda elektrik bağlantı talebini, hat yükleriyle birlikte fuar başlama tarihine aksi bildirilmedikçe en az 1 hafta kala Organizatör, Teknik Ofis'e bildirmelidir. Son anda gelen taleplerin mevcut şartlar nedeniyle gecikmesi veya gerçekleştirilememesi durumunda İKM yetkilileri ve/veya organizatör firma sorumluluk kabul etmeyecektir.
- İKM yetkilileri ve/veya organizatör firma elektrik güvenliği şartlarına uygun olmayan tesisat veya malzeme nedeniyle güvenli bulmadığı bir stanta bilgi vererek, elektrik vermeme veya verilen elektriği yine bilgi vererek kesme hakkını saklı tutar. Ancak acil durumlarda bilgi verilmeden de elektrik kesilebilir.
- b. Stant içi elektrik devrelerinin korunması:
  - Devreler, aşırı yüklenme, kısa devre veya topraklama hatasına karşı yeterince güçlü sigorta veya devre kesicilerle korunmalıdır.
  - Stantlarda bulunan tesisat panoları yönetmeliklere uygun olmalı ve mutlaka artık akım rölesiyle korunmalıdır.
  - Bütün elektrik devreleri yeterince yalıtılmış ve topraklanma hatlarına bağlanmış olmalıdır.
- c. Yalıtım ve Kablo Korunması:
  - Kullanılan kablo ve kablo tesisatlarının hiçbir yerinde hasar ve kusur olmamalıdır.
  - Zemin döşemesi yapımı sırasında, döşeme altında kalan kablolar asla ezilmemeli, sıkıştırılmamalı ve enerji alınan kanal veya rögar üzeri asla müdahaleyi engelleyecek şekilde kapatılmamalıdır.
  - Elektrik devreleri, yeterince yalıtılmış olmalıdır. Elektrik taşıyan hiçbir kablo veya yüzey hiçbir şekilde açıkta bırakılmamalıdır.
  - Kablolar, potansiyel hasar veya hasara maruz kalmaya karşı korunmalıdır. Stant içlerinde açıkta bırakılan elektrik kabloları, kablo kelepçeleriyle sabitlenmeli ve gevşek bırakılmamalıdır.
  - Uzatma Kabloları, hareket halindeki araçların zarar verebileceği zemin üzerinde açıkta ve korumasız bırakılmamalıdır.
  - Onaylı proje haricinde uzatma kabloları 2 metreden daha uzun olmamalıdır. Bir bağlantı noktası için birden fazla uzatma kablosuna ve çoklu priz için çoklu blok bağlantı noktası kullanımına izin verilmeyecektir.
  - Stant elektrik tesisatı yapımında serbest duran, hasarlı vb. iletkenler kullanılmamalı, üzeri korumalı serbest iletkenler sadece geçici işlerde kullanılmalıdır.
  - Seyyar (taşınabilir) iletkenler, dayanıklı bir malzeme ile kaplanmış olmalı, gerektiğinde bunların eğilip bükülebilen metal kılıf ile dayanıklılığı artırılmalıdır.
  - Taşınabilir iletkenler mutlaka topraklı prize takılmalıdır.
  - Seyyar iletkenler, kullanılmadığı zamanlarda prize takılı ve yere serili halde bırakılmamalıdır.
  - Seyyar iletkenlere zorunlu olmadıkça ekleme yapılmamalı, açık sahada ve ıslak zeminde ekli kablo kesinlikle kullanılmamalıdır.
- d. Elektrik Çarpmalarına Karşı Koruma:
  - Stant içindeki, bütün devreleri 30mA ikaz bobinine sahip Artık Akım Cihazıyla (RCD) korunmalıdır.
  - Üzerinde elektrik bulunan makinalarda enerji kesilmeden, başka bir çalışma yapılmasına hiçbir zaman izin verilmez.
- e. Tesisatın Kontrolü:
  - Bütün stantlar, elektrik tesisat ve ekipmanlarının tam ve düzgün çalışmasını, tesisat ve ekipmanın güvenlik problemi yaratacak gözle görünür bir kusur ve/veya hatadan uzak olduğunun garanti edileceği şekilde, katılımcı veya alt yüklenicisi tarafından kontrol edilmelidir. Yönetmeliklere uygun olmayan tarzda yapılmış, standartlara aykırı malzeme ve işçilik nedeniyle oluşan zararlardan doğrudan stantı kiralayan katılımcı firma sorumludur.
- f. Elektrik Tesisatı ile ilgili Yangın Güvenliği:
  - Stant alanlarında ve depo/pano bölgelerinde, elektrik kablolarının aşırı öbikleşmesi veya

sarmalanmasına izin verilmeyecektir. Uzatma makaraları kullanımdayken kablolar tamamen açılmalıdır.

- Dağıtım panoları ve/veya sigorta kutuları, ideal olarak yerden 2 metre yükseklikte ve ulaşılabilir olmalıdır. Bütün elektrik tesisatı ve ekipmanlar, kağıt ve karton gibi yanıcı malzemelerden uzak olmalıdır.
- Stant elektrik panoları hiçbir şekilde kilit altında ve/veya ayrı bölüm içinde tutulmamalıdır. Aynı zamanda (“Bina Yangın Güvenliği”) Bölümüne de bakınız.

2.3 ACİL DURUMLAR

Organizatör veya Fuar alanı yönetimi güvenlik nedeniyle salonların kapatılması veya binaların tahliye edilmesi emrini vermeye yetkilidir. Katılımcı bu karara uymakla yükümlüdür.

Acil durumlarda enerjiyi kesecek şalterler, acil-stop butonları, kapatma üniteleri, acil durumlarda kullanılacak araç ve gereçlerin yerleri tüm yetkililer ve çalışanlar tarafından bilinmektedir. Tesiste, iş başı eğitiminde çalışanlar bu konuda bilgilendirilmiştir. Acil durum sırasında İKM Yetkililerinin yönlendirmelerine koşulsuz uyunuz.

Acil durumlarda **Toplanma Merkezlerini** gösteren kroki, bu kılavuzun arkasındadır. Mutlaka inceleyiniz

a) Doğal Afetlerden Kaynaklı Acil Durumlar

1. **Yıldırım:** Yıldırımın en büyük hasarlarından biri, tesisin kontrol ve kumanda merkezine düşmesi durumunda gerçekleşir. Bu bölümün doğrudan zarar görmesi tesisteki temel elektrik ünitesinin servis dışı kalmasına yol açar. Bu nedenle,
  - Gök gürültülü hava olaylarında açık alanlardan kaçınılmalıdır. Tek başına yüksek ağaçlar, kuleler ya da elektrik direklerinden uzak durulmalıdır.
  - Metal iletkenlerden (elektrik hatları ya da metal çitler gibi) uzak durulmalıdır. Şemsiye gibi sivri metal eşyalar kullanılmalıdır.
  - Böyle bir doğa olayı karşısında, açık, ağaçsız bir alanda ayaklarınız kapalı olarak yere çömelmeli, başınız yere doğru eğik olmalı, yüksekliğiniz en aza indirgenmelidir.
  - Hiçbir zaman yere yatılmamalıdır. Çünkü eğer yıldırımın potansiyel fark oluşturan bölgesinde bulunuyorsanız, vücudunuzun iki uç noktası arasındaki potansiyel farktan dolayı vücudunuzdan elektrik akımı akacaktır.
  - Elektrik eşyalar fişlerinden çekilmeli ve mümkün olduğunca kullanılmamalıdır.
2. **Deprem Esnasında:**
  - Eğer fuar alanında iseniz, sağlam bir masa vb. altına girin. Stant, pencere, kapı eşiği, ağır mobilya vb. uzağında durunuz. Dışarı çıkmak için acele etmeyin. Deprem sırasında asansör ve merdivenleri kullanmayınız.
  - Eğer dışarı da iseniz, açıklığa ilerleyin, bina ve enerji nakil hatlarından uzaklaşın.
3. **Deprem Sonrasında:**
  - Sakin kalmaya çalışın.
  - Tüm elemanları sayın, emniyette ve yaralanmamış olduklarından emin olun. Varsa, yaralıları ilgililere bildirin.
  - Derhal İKM tarafından size belirtilen Toplanma Alanına, İKM görevlilerinin yönlendirmelerine uyararak geçin.
  - Binaya girmeden önce, yapısal hasarları denetleyin. Eğer bina emniyetli görünmüyor veya içeride yetersiz ışık varsa içeri girmeyin.
  - Yakıcı madde (çakmak, mum, vb.) kullanmayın. Gaz kaçağından şüpheleniyorsanız elektrikli cihazları çalıştırmayın.
4. **Sel Baskınları:** Tesiste sel sırasında yağmur sularından kaynaklı oluşabilecek tehlikeler ortaya çıkabilir. Böyle bir durumda,
  - Derhal stant elektriğini kapatınız.

- Eğer alt katlarda iseniz hızla zemin ve zemin üstüne çıkarak tehlike geçene kadar bekleyiniz.

b) İnsan/Teknoloji Kaynaklı Acil Durumlar

1. Yanlış/Hatalı Çalışma:

Stant içinde hatalı bir malzeme ve işçilik nedeniyle ortaya çıkacak her türlü sorun.

- Zemine sıvı dökülmesi sonucu yaşanabilecek kaza riskini ortadan kaldırmak için, dökülen sıvı en kısa zamanda temizlenmelidir.
- Dökülmüş ürün zemini kayganlaştırabilir, dikkatli olunmalıdır.
- Sıvı kolay alev alabilen türden ise, sızıntı veya dökülmenin olduğu alandan tutuşturucu kaynaklar uzak tutulmalıdır.
- Eğer stant içinde dökülmesi ve tehlike oluşturması muhtemel sıvı malzeme var ise, dökülmelere karşı yeterli miktarda talaş vb. emici malzeme stoku tedbir amacı ile bulundurulmalıdır.

2. Stant Çökmesi Sonucunda Oluşabilecek Kazalar:

- İnşa edilmekte olan bir Standın herhangi bir nedenler çökmesi durumunda öncelikle İKM Teknik Ofis bilgilendirilmelidir.
- Standın çevresi boşaltılarak emniyet şeridi ile çevrilerek şeridin içine ilgisiz kişiler alınmamalıdır.
- Kurtarma ve itfaiye servisleri ortaklaşa stant altında kalan varsa kurtarma çalışması yaparak yaralananları emniyetli bir yere taşır.
- İlk yardım servisi gerekli acil ilk yardımı yaparak durumu ağır olanları hastaneye gönderir.
- Çöken stant ve çevresi gerekiyorsa kanuni incelemeden sonra temizlettirilmelidir.

3. Araç Çarpması:

Tesis içerisinde uyarı yazı ve işaretlemelerle belirtilmiş olan düşük hız uygulaması mevcuttur. Ancak araç çarpması durumunda ilk yardım müdahalesi için ilk yardım personelinin sorumluluğunda müdahale edilmeli ve ilgili acil durum telefonları aranmalıdır:

+90 212 373 99 52

2.4 İLK YARDIM ve TUTANAK HAZIRLIĞI

- a) Olası bir duruma hızlı ve etkin bir şekilde müdahale etmelerini sağlamak amacıyla sağlık desteği talep ederken ilk yardım ekibine aşağıdaki bilgilerin verilmesi önem taşımaktadır.
  - Yaralananın meydana geldiği nokta. Örneğin; salon adı, stant adı ve numarası
  - Olayın niteliği. Örneğin; kesi, kırık, bayılma veya kalple ilgili olduğu düşünülen bir sorun
- b) Yapılan tüm müdahaleler kayıt altına alınmalı ve Organizatöre bildirilmelidir. Olay kaydı olarak şunları içermelidir:
  - Yaralana kişinin bilgileri (isim, adres, cep telefonu numarası ve diğer iletişim bilgileri)
  - Yaralananın niteliği
  - Yapılan müdahale
  - Yaralının hastaneye gönderilmesi halinde, gönderildiği hastanenin adı

2.5 YANGIN GÜVENLİĞİ

Fuar ile ilgili yangın risklerinin tespitinden, engellenmesinden, müdahalesinden İdari İşler/Güvenlik ve Tesis İşletme bölümleri sorumludur. Fuar sırasında önlemlerin denetimini İKM Teknik Ofis yürütür. Fuar alanında bulunanlar, yangına sebep olacak hiçbir davranışta bulunmamalı ve risk oluşturan bir unsur gördüklerinde Güvenlik, Teknik Ofis ve Bakım Onarım Birimine haber vermekle yükümlüdürler.

Yangınlar; (A) sınıfı yangın, (B) sınıfı yangın ve (C) sınıfı yangın olarak üçe ayrılır:

(A)SINIFI YANGIN Ahşap, kağıt, kumaş, saman ile doğal örtülerden çıkan yangınlardır. Bu sınıftaki yangınlara su, köpüklü yangın söndürme, CO, yangın söndürme cihazları ile müdahale edilir.

(B)SINIFI YANGIN Akaryakıt, yağ, boya tiner vb. diğer parlayıcı madde yangınlardır. Bu tür yangınlara

(CO₂), köpük ve kuru kimyasal tozlu tip yangın söndürme cihazları ile müdahale edilir.

(C)SINIFI YANGIN Elektrik, tesisat ve teçhizat, trafo vb. elektrik teçhizatına ait yangınlardır. Bu sınıf yangınlara karbondioksitli (CO₂) ve kuru kimyasal tozlu yangın söndürme cihazları ile müdahale edilir.

a) Yangın Önleme

- Bina içerisinde hiçbir şekilde sigara içilmez
- Kurulum ve söküm esnasında fuar alanında yemek pişirilmesi yasaktır
- Salonda yanıcı niteliği olan atıkların biriktirilmesine hiçbir şekilde izin verilmemeli ve bunlar uygun bir atık alanına düzenli olarak katılımcı ve/veya alt yüklenicileri tarafından taşınmalıdır.
- Yükleniciler ve katılımcılar, koridorlara büyük miktarlarda çöp bırakarak koridorları bloke etmemelidirler.
- Yapıştırıcı gibi yanıcı özelliği yüksek olan sıvıların, salonlara sokulmasına özel koşullar dışında kesinlikle izin verilmeyecektir. Kullanılmasının gerekli olduğu durumlarda ise asgari miktarda içeri sokulmasına İKM Teknik Ofis kontrolünde izin verilebilir.
- Araç ve jeneratör gibi makinelerin motorlarına yakıt dolumu, başta salonlar olmak üzere kamuya açık alanlarda veya buralara yakın noktalarda yapılamaz.
- Sergilenecek olan araçların en az 60 gün önceden bildirilmesi gerekmektedir. Yangın güvenlik önlemlerinin nasıl karşılanacağını gösteren yeterli belgelerin olması durumunda söz konusu araçların sergilenmesine ancak mekanda nihai onayın verilmesi akabinde izin verilir. Sergilene araçlardaki yakıt miktarı, yalnızca aracın hareket etmesini sağlayacak kadar olmalıdır. Aracın yakıt deposu mühürlenmeli ve her zaman kilitli tutulmalıdır.
- Kurulum ve söküm sırasında gereken sıcak işler dışında (aşağıya bakınız), mum gibi çıplak alev ihtiva eden nesnelere stantlarda kullanılamaz.
- Devreler aşırı yük binmesinin önlenmesi amacıyla elektrik devreleri mutlaka elektrik güvenlik koşullarına uygun olmalıdır.
- Kablolar, araç geçişlerinden zarar görme olasılığından dolayı koridorlara döşenmemelidir. (Elektrik Tesisatı ve Ekipmanı bölümüne bakınız)
- Bina içinde kaynak işlerine izin verilmemektedir.
- Bina içinde basınçlı gaz tüplerinin kullanımı yasaktır.

b) Yangın Acil Durum Müdahalesi ve Tahliye Yolları

- Mekanın her noktasından hem yana doğru (kat boyunca) hem de dikey olarak (katlar arası) uygun yangın tahliye yolları olmalıdır. Bu yollar her zaman boş tutulmalıdır.
- Kurulum ve söküm işlemleri sırasında, acil durum koridoru olarak belirlenen koridorlar, hem tahliye hem de acil durum araçlarının geçişi için her zaman boş tutulmalıdır.
- İtfaiye Araçlarının ve Yangın Söndürme Araçlarının geçeceği yollar her zaman açık tutulmalıdır.
- Yangın hortumlarının bağlı bulunduğu acil durum dolaplarına erişim her zaman açık tutulmalı, dolapların önü hiçbir şekilde stant konstrüksiyonu ile kapatılmamalıdır. Aynı sebeple, stant ile bina duvarı arasına hiçbir şekilde malzeme depolanmamalıdır.

c) Fuar alanında uçan gazlı reklam materyallerinin kullanımı

Fuar alanında kapalı alanlarda, gösteri ve reklam amaçlı uçucu ve yanıcı gazlarla birlikte kullanılan cihazların, şişme balonların vb. kullanımı yasaktır. Yanıcı olmayan gazlarla çalışan balon ve benzeri reklam materyaller, içlerinde bulunan gazın "MSDS" belgesi ve sertifikası İKM Teknik Ofis'e ibraz edilip, uygun olması durumunda İKM tarafından onay verilecektir.

2.6 GIDA GÜVENLİĞİ

Bina içerisine dışarıdan yiyecek ve içecek girmesi yasaktır. Her türlü ikram hizmeti İKM tarafından verilecektir.

Etkinliğin planlama aşamasında, stantlarda veya geçici ikram servisinin yapıldığı bölgelerde, sunulacak örnekler, yemek pişirme ve yemek hazırlığına ilişkin ayrıntılar Organizatör ile mutlaka görüşülmelidir. Bu tarz faaliyetler için Organizatör'e 30 gün önceden bildirim yapılarak yazılı onay alınmalıdır.

a) Mutfaklar, yiyecek hazırlanan ve sunulan stantlar

- Yiyecek maddelerinin kirlenme riskini yükselten kötü hijyen koşullarına sahip olması durumunda, stantlar gıda hazırlığı ve sunumu için kullanılamaz.
- Mutfak/yiyecek hazırlanan alanlar, gelebilecek potansiyel talebi karşılamaya yetecek büyüklükte olmalı ve içinde yeterli depolama, soğutma, su ve atık olanaklarını barındırmalıdır.

b) Ekipman ve Pişirme Kuralları

- Yiyeceklerle temas etme olasılığı yüksek olan kap gibi her türlü ekipman mutlaka temizlenme, emici olmayan materyallerden yapılmış olmalı, kolay ve uygun bir şekilde temizlenebilmelidir.
- Fırın, ocak ve yağlı derin kızartıcılar mutlaka yangın güvenlik düzenlemelerine uygun olmalıdır.
- Her türlü alev çıkaran ve/veya gazla çalışan ekipmanların kullanımı yasaktır. Fuar alanında sadece elektrikli cihazlar kullanılabilir.
- Ürünlerin yağda kızartılması gereken durumlarda, katılımcı firmaların kızartma ekipmanlarının ziyaretçilere zarar vermeyecek şekilde dört tarafı çevrili, güvenli bir düzenek içinde olduğundan emin olması gerekmektedir.
- Yağda kızartma sonrasında oluşacak atık yemeklik yağların stant içinde sızıntı/akıntı yapmayacak bir şekilde muhafaza edilmesi ve gün sonunda Organizatör firma tarafından belirlenmiş atık yağ tasfiye noktalarına tahliye edilmesi gerekmektedir. Bu yağlar kesinlikle su giderlerine dökülmez. Atık yağların kurallara uygun olarak tahliye edilmediği durumlarda Organizatör firma tarafından ceza uygulanacaktır.
- Duman ve kokuya neden olacak tüm durumlar için katılımcı firmaların stantlarında koku ve dumanı engelleyecek gerekli ekipmanı temin etmesi gerekmektedir.
- Katılımcılar, pişirme ekipmanları için kullanacakları yeterli elektrik gücü talebini organizatör firmaya iletmek ile yükümlüdür. Stant için kullanılacak toplam elektrik gücünün (toplam kw = aydınlatma + cihazlar) tam olarak bildirilmesi, stant içindeki elektrik dağılımının dengeli yapılması ve sigorta panosunda kaçak akım rölesi bulunması gerekmektedir.
- Katılımcılar stant alanlarında yer alacak her türlü ekipmanın kuralına uygun ve hatasız olarak kullanılmasından kendileri sorumludur. Tadım amaçlı ürün hazırlığında kullanılacak her türlü pişirme ekipmanının kullanımından kaynaklanabilecek zarar, masraf, yükümlülük ve hasardan Organizatör firma veya İKM sorumlu tutulamaz.

c) İlk Yardım Ekipmanları

- Açıktaki yiyeceklerle uğraşılacak, hazırlanan veya yapılan her stant veya mutfakta, yiyecek maddelerinin içine yanlışlıkla karışması durumunda kolayca fark edilmesi amacıyla ideal olarak farklı bir renkte (tercihen mavi) su geçirmeyen bandajlar bulunmalıdır.
- Yemek pişirme veya ısıtılma işlerinin yapıldığı her mutfak veya stantta, bir yangın battaniyesi ve uygun bir yangın söndürme cihazı bulunmalıdır.

d) Atık ve Havalandırma

- Yiyecek ve atıklar için, uygun atık alanlarının olması gerekmektedir. Atık maddeler, işin yapıldığı alanda bırakılmamalı ve mutlaka uygun bir ortamda depolanıp ortadan kaldırılmalıdır.
- Katı atıklar alanda dolaşan temizlik ekipleri tarafından toplanmaktadır. Katılımcıların stantlarında biriken katı atıkları temizlik ekiplerine, sıvı geçirmeyen çöp poşetlerinde ağızları bağlı olarak teslim etmeleri gerekmektedir.
- Pişirmenin barbekü, ızgara ve kızartma gibi yüksek miktarda dumanın çıkmasına neden olabilecek şekilde yapılması yasaktır.

e) Gıda Saklama Koşulları

- Tüm yiyecek maddeleri kirlenme riskine karşı koruma altına alınmalı ve özellikle hem pişmiş hem de çiğ etler ayrı tutulup, farklı kaplarda muhafaza edilmelidir.
- Açıkta bulunan yiyecekler, mutlaka yerden en az 45 santimetre yukarıda tutulmalıdır.
- Hastalığa neden olabilecek mikro organizma veya toksinlerin gelişmesine elverişli olma ihtimali yüksek olan açıktaki yiyecekler, mutlaka en fazla 8°C sıcaklığa sahip alanlarda korunmalıdır.
- Donmuş yiyecekler en yüksek -18°C'de tutulmalıdır. Soğutma sıcaklıklarının ölçümü uygun bir

termometre ile yapılmalı ve günlük kaydı tutulmalıdır.

f) Yiyecek numuneleri

- Kirlenme riskinin asgari düzeye indirilmesi amacıyla numune yiyecek dağıtımı, başkalarının yiyeceği maddelere müşterilerin dokunamayacağından emin olacak şekilde yapılmalıdır.
- Yiyecek numuneleri, stant sahibinin görebileceği ve böylece müşterilere gerekli yönlendirmeyi yapabileceği bir yerde tutulmalıdır.
- Üçüncü kişilerin, bir arada tutulan numune yiyeceklerden, kendilerinin almalarına izin verilmemelidir.
- Tadım amaçlı sunulan yiyecekler, hijyen standartları gereği büyük kaselerin içinde ve/veya toplu bir halde tutulmalıdır.
- Üçüncü kişilere, numune yiyeceklerde bulunan çekirdek veya çubuk gibi yenilemeyen maddeleri atabilecekleri uygun yer gösterilmelidir. Yiyecek maddeleri ile atıklar için farklı kaplar kullanılmalıdır.
- Tadım için dağıtılacak tüm yerli ve ithal ürünler iş sağlığı ve güvenliği koşullarına uygun olarak hijyenik şartlar altında saklanmalı ve servis edilmelidir. Fuardaki tadım ürünlerinin hijyen kurallarına uygunluğu iş sağlığı ve güvenliği müfettişleri tarafından denetlenebilir. Katılımcı firmaların hijyen kurallarına uymamasından kaynaklanacak herhangi bir yasal uyarı ve/veya cezadan Organizatör firma sorumludur.

g) Kişisel Hijyen

Açıktaki yiyeceklerle uğraşan tüm kişilerin:

- Ellerini ve kıyafetlerini temiz tutmaları
- Her türlü yara ve kesiği mavi, su geçirmeyen bantla kapamaları
- Yiyeceklerle uğraştıkları veya açıktaki bulunan yiyeceklerin olduğu bir odada oldukları sırada tükürmemeleri veya sigara içmemeleri
- Kıyafetlerinin üstüne temiz ve yıkanabilir giyecek giymeleri
- Dolap gibi uygun bir yerde tutulmadıkları sürece açıktaki yiyecek bulunan ortamlarda kişisel kıyafetlerinin bulundurmamaları
- Düz alyans dışında ellerine herhangi bir mücevher takmamaları
- Mide ve bağırsak iltihabı, dizanteri, herhangi başka bir enfeksiyon, yanık veya enfekte olmuş kesik gibi yiyecek kirlenmesine neden olabilecek bir rahatsızlık geçirdikleri sırada ve sonrasında 48 saatlik zaman dilimi içerisinde açıktaki bulunan yiyeceklere dokunmamaları gerekmektedir.

h) Yiyecek ve El Yıkama alanları

- Yiyecek maddesi hazırlanan tüm stantların temiz su ve tahliye olanaklarına sahip el yıkama alanlarına yakın olmaları gerekmektedir.
- Yiyecek maddesi hazırlanan stantlarda, yiyeceklerin yıkanması için ayrıca bir lavabo bulunmalıdır. İdeal olarak bulaşıkları yıkamak için ayrı bir lavabo yer almalıdır.
- Hiçbir koşulda tuvaletlerde yiyecek maddesi veya bulaşık yıkanmasına izin verilmeyecektir.
- Sıcak içecek ve atıştırmalık gibi gıda maddelerinin sunulduğu yerlerde lavabo bulunması şart olamamakla birlikte, bu alanlarda temizleyici ıslak mendil bulunmalı ve kullanılmalıdır.

2.7 KALDIRMA

Kaldırma ekipmanı; işte yüklerin kaldırılması veya indirilmesi için kullanılan her türlü ekipman ve bu ekipmanın sabitlenmesi, tespiti veya desteklenmesi için kullanılan her türlü bağlantı parçası anlamına gelir. Vinç, yük asansörü, forklift, yükseltilebilen seyyar iş platformu gibi ekipmanlar ile zincir, askı teli, halkalı zincir gibi kaldırma aksesuarları bu tanımın içine girer.

a) Risk Değerlendirme, Planlama ve Gözetim

- Bütün Kaldırma Faaliyetleri için bir risk değerlendirmesi hazırlanmalı ve 30 gün önceden Organizatör firmaya sunulmalıdır. Bu süre, fuarın niteliğine ve ihtiyaçlara göre değişiklik gösterebilir.

- Bütün kaldırma faaliyetleri, döşeme yükü başta olmak üzere ilgili huşulara hakim yetkin bir kişi tarafından uygun bir şekilde ve önceden planlanmalıdır.
- Organizatör, karmaşık vinçlerin, örneğin 2 metreden yüksek veya 5000 kg'dan ağır veya vinç asansörü kullanımı gibi durumların, önceden bildirilmesini şart koşar.
- Bütün kaldırma faaliyetleri yetkin bir denetçinin gözetiminde yapılmalıdır.

b) Yetkinlik

- Kaldırma işlemleri, ilgili beceri, eğitim ve deneyime sahip nitelikli ve yetkin kişilerce üstlenilmeli ve denetlenmelidir. Bu kişilerin, geçerli ve 3 yıldan eski olmayan lisans/eğitim sertifikaları bulunmalıdır. Bu lisanslar, talep üzerine ibraz edilebilmelidir. Söz konusu kişileri istendiğinde yetkinliklerini kanıtlamalıdır. Organizatör, güvenli olmayan uygulamalarda bulunan operatörleri kiralanan alandan uzaklaştırma hakkını saklı tutar.
- Fuar alanının elleçleme işleri organizatörün sorumluluğunda olup, araçlara ait bakım, periyodik muayene, sigorta ve ehliyet belgeleri İKM'ye sunulmalıdır. Bu araçlar için 3. Şahıs mali mesuliyet sigortası yapılması zorunludur.

c) Kaldırma Ekipmanının Bakımı

- Kaldırma ekipmanları; amaca uygun, yeterli bakıma sahip ve denetime ilişkin ilgili bütün yasal şartlara tabi ve istendiğinde ibraz edilebilecek geçerli sertifikasyonlara sahip olmalıdır.
- Kaldırma ekipmanlarının 3. Şahıs Mali mesuliyet sigortaları eksiksiz ve güncel olmalıdır.

d) Kaldırma Faaliyetlerinin Yürütülmesi ve Döşeme Yükleri

- Kaldırma ekipmanları; ekipmandan kaynaklanabilecek veya kaldırılan yükün düşüp insanlara zarar vermesinden kaynaklanabilecek her türlü yaralanma veya hasar riskini en aza indirecek şekilde konumlandırılmalı, kaldırılan bir yükün bütün parçaları ve yüke bağlanan her türlü malzeme yeterince güçlü bir şekilde bağlanmalıdır.
- Forklift ve sepetli araba / vinç operatörleri:
  - Görünürlüklerini arttıran yelek ve baret giymek dahil olmak üzere, ilgili personel gerekli koruyucu ekipman ve malzemeleri üzerinde bulundurmalıdır.
  - Fuar alanı içinde hız sınırlarına (açık alanlarda 20 km/saat ve kapalı alanlarda 10 km/saat) ve trafik kurallarına uymalıdır.
  - Forklift kullanırken önündeki alanın açık olmasına dikkat etmeli veya görüntünün açık olmadığı durumlarda aşağıda bir işaretçi bulundurmalıdır.
  - Kullanılan ekipman ve taşınan yük için yük sınırlarına uymalıdır.
  - Ekipman veya yükün herhangi bir yerinde yolcu taşımamalıdır.
  - Hareket halindeyken kepeçleri seyahat pozisyonuna (bacak yüksekliğine) getirmelidir.
  - Bir işaretçi olmadan herhangi bir yükü baştan yukarı taşımaya girişmemelidir.
  - Varsa emniyet kemerlerini takmalıdır.
  - Acil durum için ayrılmış koridorlara yük istiflememelidir.
  - Ekipman kullanımda değilken durdurulmalı ve park halindeyken anahtarlarını çıkarmalıdır.
  - Park halindeyken forkliftin kaldırıcı uçlarını zemin üzerinde düz konuma getirmelidir.
  - Ekipmanı kullanırken cep telefonu ile konuşmamalıdır.
  - Ekipmanı kullanan, uyuşturucu veya alkolün etkisi altında olmamalıdır.
  - Forklift ile insan taşınmamalı ve kaldırılmamalıdır.
  - Aracı kullanırken baret giymelidir.
  - Araçların periyodik kontrol, bakım ve testleri yetkili kuruluşlara yaptırılmalıdır.
  - Geri vites çalışma sireni çalışır durumda olmalıdır.
  - Yayalara ayrılmış yerlerde ve alanlarda bu tür araçlar kesinlikle kullanılmamalıdır.

- Araç ve ekleri, her çalışmaya başlamadan önce operatörleri tarafından kontrol edilmeli, herhangi bir arıza veya aksaklığın tespiti halinde ekipman kullanılmamalıdır.
- Araçta seyyar yangın söndürücü bulundurulmalıdır.

2.8 ELLE TAŞIMA

- Taşınacak malzeme mümkünse vinç, forklift, transpalet, tekerlekli sehpa veya benzeri ekipman ile taşınmalıdır.
- Ağır yükler tek kişi tarafından elle taşınmamalı ve kaldırılmamalıdır.
- Yerden malzeme alırken veya yere malzeme bırakırken dizler kırılmalı ve bel bükülmemelidir.
- Taşımayı çift elle yaparak yük vücuda dengeli dağıtılmalıdır.
- Elle taşıma sırasında vücut sağa – sola bükülmemeli ve ani hareketlerden kaçınılmalıdır.
- Merdiven veya profil gibi uzun malzemeleri tek kişi taşıırken malzemenin ön kısmı baş hizasını geçmelidir.
- Sac ve profil gibi kenarları keskin malzeme taşıırken eldiven kullanılmalıdır.
- Metalik sac, boru ve benzeri ağır malzeme taşıırken çelik burunlu ayakkabı giyilmelidir.
- Malzemeleri tekerlekli araçlarla taşıırken mümkünse arkadan itilmelidir.
- Yük taşıyan operatörlerin, kayma riskine engel olmak için güvenlik ayakkabısı giymelidir.

2.9 GECE ÇALIŞMASI

Gece çalışması; 00:00 - 07:00 arasında yapılan çalışmaya denir. Fuar süresince gece çalışmasına izin verilmez. Ancak gerekli izinlerin İKM'den yazılı alınması şartıyla ve ücreti karşılığında Kurulum ve Söküm dönemlerinde gece çalışmasına izin verilebilir.

2.10 KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMANLAR

- Yapılacak işe göre kullanılması gereken baret, eldiven, maske gibi kişisel koruyucular kuruluşumuzun çeşitli dökümanlarında ve bu talimatta yeri geldikçe belirtilmiştir.
- Kişisel koruyucu donanımlar birden çok kişi tarafından kullanılmaz, kişiye özgü olmalıdır.
- Kişisel koruyucu donanımlar, amacına ve işe uygun olmalıdır, çalışanlar için tehlike oluşturmamalıdır.
- CE uygunluk işareti olmayan kişisel koruyucu donanımlar kullanılamaz.

YASAL STANDARTLAR

İş Elbiseleri	EN 340 Standardı CE sertifikalı
Baretler	EN 397 Standardı CE sertifikalı
İş Güv. Ayakkabıları	EN 345/346/347 Standardı S1P/S3 CE sertifikalı
İş Gözlükleri ve Göz Kor.	EN 166/169 Standardı CE sertifikalı
İş Eldivenleri	EN 420 Standardı CE sertifikalı
Solunum Cihazları	EN 140 Standardı - CE sertifikalı
Emniyet Kemerleri	EN 353/355/358/360/361 Standardı CE sertifikalı
Gürültü Koruması	EN 352 Standardı CE sertifikalı

- Mutlaka:
  - Sepetli vinç (araba) ve forklift ile çalışırken baret,
  - Yüksek yerlerde emniyet kemeri ve baret,

- Kaynak işlerinde kaynakçı maskesi ve eldiveni,
  - Bakım onarım işlerinde eldiven,
  - Kimyasal maddeler ile çalışırken eldiven, maske, gözlük ve gerektiğinde özel elbise,
  - Parça fırlamasına karşı gözlük (örneğin taşlamada ve matkap ile delmede)
  - Elin kesilmesine ve yaralanmasına karşı eldiven,
  - Elektrik kaçaklarına karşı yalıtkan eldiven ve ayakkabı,
  - Ağır yüklerin elle taşınmasında çelik burunlu ayakkabı,
  - Bulaşık yıkarken eldiven,
  - Stant kurulumu veya sökümü sırasında yüksek stantların yanında çalışırken, malzeme düşmesine karşı baret,
  - Yerleri temizlerken ve halı toplarken veya sererken toz maskesi,
  - Gürültülü ortamlarda kulaklık kullanılması şarttır.
- f) Bu çerçevede tüm çalışanlar:
- Çalışma süresince, yaptığı iş ile ilgili olarak bu koruyucuları kullanmalı ve kendisine verilen iş elbisesini ve ayakkabısını giymelidir.
  - İşbaşında yırtık, sökük, sarkıntılı, elbise giymemelidir.
  - Hareketli makinelerdeki çalışmalarda boyunbağı, anahtarlık, kolye, yüzük ve benzeri sarkan ve metalik eşya kullanmamalıdır. İşçiler, kendilerinin ve başkalarının sağlık ve emniyetini tehlikeye atmayacak şekilde davranmalıdır.
  - İKM, sağlık ve emniyet kurallarını göz ardı ederek başkaları için tehlike yaratan bütün işçileri fuar alanından uzaklaştırma hakkını saklı tutar.
  - Çalışanlar, kendilerine verilen Kişisel Koruyucu Ekipmanını giymek ve sağlık ve emniyet konularında Organizatör ile Organizatörün atadığı iş güvenlik personeliyle işbirliği yapmaktan sorumludur.

2.11 ASKILI İŞLER

Fuar Alanında hiçbir askılı işe izin verilmemektedir.

2.12 STANT PLANININ KONTROLÜ VE STANTLARIN KURULMASI

a) Stant Planlarının Kontrolü

Bütün Stant planları, fuarın başlangıcından 30 gün önce stant numarası ve yeri de gösterilecek Katılımcı tarafından Organizatör'e verilmelidir. 30 günden az süre kalan satışlarda, sözleşme tarihini takip eden 3 gün içerisinde stant numarası ve plan güncellemesi yapılmalıdır.

Bütün stant planları, aşağıdaki hususların garanti edilmesi için katılımcı tarafından tayin edilmiş yetkin bir kişi tarafından kontrol edilmelidir:

- İlgili bütün standartlara ve fuar yerinin yönetmeliklerine uygunluğu
- Söz konusu standın mevcut zaman içerisinde emniyetli bir şekilde kurulması
- Söz konusu standın tasarımının kullanım amacına uygun ve emniyetli olması

Organizatör; kendi personeli tarafından kontrol edilerek onaylanmamış stantların kurulmasına izin vermeyebilir. Her bir kategoriye ilişkin şartlar aşağıda ayrıntılı olarak verilmiştir. Organizatör; yapısının güvenli olmadığını düşündüğü stantların açılmasına izin vermeme hakkına sahiptir. Her halukarda İKM denetleme yetkisine sahiptir.

b) Stant Türlerine Göre Onay Verilmesi

Organizatör tarafından belirlenmiş standartlara sahip paket stantlar, organizatör tarafından onaylanmış bir yüklenici tarafından kurulacak ve donatılacak olup bu stantların yapısı hakkında fuar katılımcısından ayrıca herhangi bir onay alınması gerekmez.

- Çıplak Alana Kurulan Stantlar, boş olarak kendisine teslim edilen alan üzerinde fuar katılımcısı tarafından tasarlanan ve kurulan ancak aşağıda tanımlanan şekilde “Karmaşık Yapılı Stant” olmayan stantlardır. Çıplak alana kurulan stantlara ilişkin aşağıdaki bilgilerin önceden Teknik Ofis’e bildirilmesi gerekir.
- Plan (üstte) görünüşü ve yükseklikleri dahil ayrıntılı ölçek çizimleri
- Standın kurulmasında kullanılan malzemelerin ayrıntıları
- Standın fuar yerindeki konumunu gösteren bir kroki
- Risk değerlendirmesi (yaygın risklerini de içerecek şekilde) ve güvenli çalışma beyanı
- Karmaşık Yapılar, herhangi bir yükseklikte olan ve bir yapı mühendisinin desteğini gerektirebilecek her türlü yapıdır. ‘Paket stant’ olarak kurulmayan stantların karmaşık yapıda olup olmadığına karar verilmesi stant tasarımcısının sorumluluğundadır. Karmaşık yapılara örnek olarak şunlar verilebilir:
- Yüksekliği ne olursa olsun yapısal hesaplamalar gerektiren her türlü yapı
- Birden fazla katı olan stantlar
- Boyu 4 metreyi aşan bir stant veya sergi malzemesinin herhangi bir parçası
- Asılı malzemeler, örneği; ağırlığı 400 kg’ın üzerinde olan aydınlatma teçhizatı
- Ses/aydınlatma kuleleri
- Geçici sıralı koltuklar
- 0,6 metreden daha yüksek platform ve sahneler ile genel kullanıma açık bütün platform ve sahneler.

Karmaşık bir yapı için aşağıdaki bilgilerin önceden bildirilmesi gerekir:

- Ayrıntılı ve ölçeklendirilmiş yapısal çizimler: o standın her katının plan görüntüleri
- Standın her katının bölümleri
- Çelik iskelet ve merdiven ayrıntıları dahil yükseklikler, stant içindeki geçitlerin genişlik ve konumları, zemin ve/veya çatı yükleri
- Kullanılan malzemelerin özellikleri
- Yapısal hesaplamalar
- Risk değerlendirmesi (yangın risklerini de içerecek şekilde) ve güvenli çalışma beyanı
- Yeterli mesleki formasyona ve mesleki sorumluluk sigortasına sahip bir yapı mühendisinden tasarımın amacına ve güvenli olduğuna dair yazılı bir teyit.

Herhangi bir karmaşık yapı üzerinde, yukarıdaki bilgilerin bildirilmesinin ardından değişiklik yapılması halinde, yukarıda değinilen planlar bu değişikliklerin bütün ayrıntılarını içerecek şekilde yeniden düzenlenmeli ve tasarımın son haliyle amacına uygun ve güvenli olduğuna ilişkin yapı mühendisinin teyidiyle birlikte yeniden bildirilmelidir.

c) Stant Kurulmasına İlişkin Şartlar

- Stant içlerinde stantı kuran firmanın ve alt taşeronlarının, isim telefon ve iletişim bilgileri, kurulum sırasında ve fuar süresince Standın görülen bir yerinde A4 ebatında yazılmalıdır.

d) Stant Sökülmesine İlişkin Şartlar

- Fuarın son günü kapanış saatinden sonra katılımcılar hızla stand alanlarını boşaltmak üzere gereken çalışmayı yapmaya başlayacaktır. Söküm sırasında standın ve malzemelerin güvenliği

katılımcı tarafından sağlanacaktır. Stand söküm sonrasında katılımcı stand alanının tamamen boş ve temiz olarak bırakacaktır.

- Zamanında kaldırılmayan standlar organizatör tarafından fuar alanı dışına çıkartılır. Bu sırada oluşabilecek her türlü hasar ve kayıptan katılımcı sorumludur.
- Organizatör tarafından zamanında boşaltılmayan standlar bedeli mukabili İKM tarafından uzaklaştırılıp temizliği sağlanır.

e) Tesisat İşleri ile İlgili

- Standı besleyen tüm tesisatlarla ilgili sorunlar öncelikle Teknik Ofise bildirilmelidir. Organizatör ve İKM, şebekeden sağlanan enerji dalgalanmalarından ve sonuçlarından sorumlu değildir.

f) Kaçış Yolları ve Çıkış İşaretleri

Dört tarafı kapatılmış stantlarda acil bir durumda kaçıışı kolaylaştırmak amacıyla:

- En az bağımsız 2 adet çıkış/kaçış yolu bulunmalıdır.
- Çıkış/kaçış yollarını gösteren şarjlı acil çıkış göstergeleri bulunmalıdır.
- Kaçış yolları üzerinde herhangi bir engel olmamalı, düz olmalı ve yüzeyi sağlam, pürüzsüz ve kaymayı önleyici özellikte olmalıdır.
- Standın herhangi bir noktasından açık bir alana veya kaçış yoluna alan mesafe 12 metreden fazla olmamalıdır.

g) Birden Fazla Katı Olan Standlar

- Elli ve üzerinde kişinin üst katta bulunabileceği stantlarda, zemin kattan üst katlara çıkan en az iki birbirinden bağımsız merdiven bulunmalıdır.
- Birden fazla katı olan stantların üst katlarının zemini, en az 250kg/m² ağırlık yüküne dayanabilecek kapasitede olmalıdır.

h) Rampalar

Rampalar, yayalar ve tekerlekli sandalyeler için çok dik olmayan bir eğime sahip olmalıdır. Rampalar için ideal şartlar aşağıdaki gibidir:

- Yükseltilmiş stantların tümünde, Engelliler için yürürlükte bulunan yönetmelik uyarınca, rampa bulundurulmalıdır.
- Rampalar, 10 metreden daha uzun olmamalı veya 50 cm'den daha büyük bir yüksekliğe sahip olmamalıdır.
- Rampalar, en az 1 metre engelsiz genişliğine sahip olmalıdır.
- Rampanın yüzeyi, özellikle ıslak olduğunda kaymayı önleyici yapıda olmalıdır.
- Rampanın her iki kenarında tırabzan bulunmalıdır (standa tekerlekli sandalye girişi için yapılmış kısa rampalar dışında).

i) Merdivenler

Merdivenler, güvenli bir kullanıma sahip olmalı ve ideal olarak aşağıdaki ölçütleri karşılamalıdır:

- İki kat arasındaki merdivenlerin üst ve alt kısmında düz bir merdiven sahanlığı bulunmalıdır.
- Merdiven sahanlıklarının her birisi en az 1,2 metre engelsiz uzunluğa sahip olmalıdır.
- İki kat arası merdivenler en az 1,2 metre engelsiz genişliğe sahip olmalıdır.
- Kapılar sahanlıklara doğru açılmamalıdır.
- İki sahanlık arasındaki merdivenlerde genişliği 35 cm'den daha az en fazla 12 basamak ve 35 cm veya daha geniş en fazla 12 basamak bulunmalıdır.
- İki kat arasındaki merdiven basamaklarının genişlik ve yüksekliği birbirleriyle tıtarlı olmalıdır.
- Basamakların yüksekliği 15 cm ile 17 cm arasında olmalıdır.

- Basamakların genişliği 28 cm ile 42,5 cm arasında olmalıdır.
- Basamakların açık olmamalıdır.
- Tek basamak kullanımı tavsiye edilmez.
- Merdivenlerin ve sahanlığın bütün kenarlarında aralıksız devam eden bir tırabzan bulunmalıdır.
- İki kat arasındaki merdivenlerin genişliği 1,8 metreyi geçmemelidir.
- İki kat arasındaki merdivenlerin birden fazla kanala ayrılması halinde, bu kanallardan hiçbirisinin genişliği 1 metreden daha az olmamalı ve kanallar arasında ilave bir tırabzan bulunmalıdır.
- Römork, bot, karavan ve diğer benzeri sergi malzemeleri için özel inşa edilmiş erişim yolları, yukarıda belirtilen düzenlemelere uymadıkları durumlarda risk değerlendirmesinden geçilerek kullanımlarının güvenli olması sağlanmalıdır.
- Spiral merdiven kullanımı tavsiye edilmez. Aynı anda yirminin üzerinde kişinin bulunabileceği üst katlara çıkışta spiral merdiven kullanılmamalıdır.

j) Tırabzanlar

Tırabzanlar tırmanılmaz bir yapıya sahip olmalı; yani üzerleri katı dolgularla kapalı olmalı veya varsa dikey uzanan parmaklıkları arasındaki açıklık 10 cm'nin üzerinde olmamalı ve dikey parmaklıklar arasında yatay bağlantılar olmamalıdır.

k) Korkuluk ve Parmaklıklar

Merdiven, sahanlık, balkon, galeri ve diğer seviye değişikliğine uğrayan zeminlerin açık yanlarını korumak amacıyla korkuluklar monte edilecektir. Bu korkuluklar:

- Merdiven ve rampaların bütün açık kenarları için 1,1 metre yükseklikte koruma sağlamalı
- Tırmanılmayacak bir yapıya sahip olmalı, üzerleri katı dolgularla kapalı olmalı veya varsa dikey uzanan parmaklıklar arasındaki açıklık 10 cm'nin üzerinde olmamalı ve dikey parmaklıklar arasında yatay bağlantılar olmamalıdır.

l) Stant Kurulumunda Kullanılacak Malzemeler

Stantların, özel öğelerin ve teşhir ürünlerinin inşasında kullanılan bilgilendirme işaretleri ve alın tahtaları da dahil olmak üzere bütün malzemeler kullanımın amaç ve aşağıdaki şartlara uygun olmalıdır:

- Tasarım fonksiyonlarını teknik olarak gerektiği gibi yerine getirebilecek şekilde yeterli olarak hazırlanmalı ve monte edilmelidir.
- Tutuşmaz, yapısal olarak yanmaz veya uzun süre alev dayanıklı olmalıdır.
- Stant kurulumunda kullanılacak yapııştırıcı ve boyalar mutlaka su bazlı olmalıdır.
- Malzemelerin uygun bir numunesinin onay için fuar yerine getirilmesi istenebilir. Malzemeler, yangın şartlarına uygun olmalarını garanti etmek için sahada test edilebilir.
- Stant süslemesinde kullanılacak dekoratif malzemeler alev dayanıklı olmalı veya satin alındıklarında uygun kimyasallar kullanılarak işlemden geçirilmiş olmalıdır.
- Yapay bitki ve çiçekler yanıcıdır ve yandıklarında zehirli duman verirler. Bu nedenle tercihen stant süslemesinde kullanılmamalıdır.
- Stantta kullanılan her türlü kumaş, perde, duvar kumaşı ve diğer malzemeler vb. yapısal olarak yanmaz olmalı veya uzun süre ateşe dayanıklı olmalıdır. Yapısal olarak yanmaz özelliğe sahip olmayan malzemeler yanma geciktiriciyle işlemden geçirilmelidir.
- Stant içi dekorasyonda kullanılan kumaşlar gergin bir şekilde sert bir arka zemine sabitlenmeli ve / veya varsa pilleri kısa olmalı (serbest bırakılmamalı), yere kadar uzanmamalı ve koridor lambalarına temas etmemelidir.

- Çıkış yolları üzerindeki perdeler zeminden 7,5 cm yukarıda olmalı, ortadan ikiye ayrılmalı ve çıkış işaretlerini kapatmamalıdır.
- Bütün yer döşemeleri yere yapışık ve hareketsiz olmalı ve herhangi bir tehlike arz etmemeleri için bakımları yapılmalıdır. Yer döşemelerinin fuar alanının zeminine yapıştırılmasında sadece verilen bantlar kullanılabilir. Yer döşemelerinin fuar alanının zeminine sabitlenmesinde başka yöntemler, örneğin kablo kroşesi, çivi ve vida kullanılması genelde yasaktır, ancak bazı alanlarda bunlara izin verilebilir.
- Standın bütün cam bölmeleri, cam kırılmasından kaynaklanabilecek yaralanmaların önüne geçilmesi açısından en az 6mm kalınlığında emniyet camından (lamine veya temperli) imal edilmiş olmalıdır. Aşağıdaki tabloda, büyük ebatlı camlı bölümlerin sahip olması gereken kalınlıklar verilmiştir:

Maksimum Pencere Büyüklüğü Ölçüleri	
Gerekli Kalınlık	Ölçü
8 mm	1100*1100 mm
10 mm	2250*2250 mm
12 mm	4500*4500 mm
15 mm	Sınır Yok

- Kesintisiz, açık camlı büyük alanlar uyarı şeritleri, noktalar, logolar vb. ile belirtilecektir. Standın yüksek bölümlerindeki cam parçalar telle kaplanmış veya lamine camdan oluşmalı veya parçalanmaya karşı yeterince korunmuş olmalıdır.
- Gece örtüleri, yapısal olarak yanmaz veya yanmazlığı sağlayacak kadar yeterli işlemden geçirilmiş malzemeden yapılmış olmalıdır. Kullanılmadıklarında herhangi bir engellemeye yol açmayacak şekilde rulo yapılmış halde ve sıkıca depolanacaktır.
- Sahada, sadece su-bazlı boya kullanılabilir.
- Stant dekorasyonunda püskürtme boya yapılmamalıdır.
- Stant dekorasyonunda yer ve duvarlara sabitleme yapmak için çivi ve / veya vida kullanılması kesinlikle yasaktır.
- Döşenmiş koltuk ve sandalyeler yanıcı olmamalı ve uygun bir standard ile işaretlenmelidir.

2.13 ARAÇ HAREKETLERİ

a) Genel Araç Kuralları

- Araç sıklığına engel olunması için her türlü aracın kargo kapılarından emniyetli bir şekilde fuar yerine erişimi mümkün olmalıdır.
- Tesisat kanallarına düşme riskine karşı tüm araçlar bilgilendirilmelidir.
- Kargo kapıları önemli malzemeleri taşıyan nakliye ve servis araçlarına tahsis edilmeli ve fuar merkezinin etrafında tek yönlü trafik tesis edilmiş olmalıdır (Özel teslimat veya kaldırma işlemleri için uygun kontroller uygulanarak istisnalar oluşturulabilir).
- Fuar merkezinin içi ve dışı, gerek araçların gerek yayaların emniyetini garanti edecek şekilde uygun aydınlatmaya sahip olmalıdır.

- Yayalar için ayrı giriş ve çıkış tesis edilmelidir. Bunun mümkün olmadığı durumlarda, kargo kapılarında emniyetli yaya giriş çıkışına izin verecek şekilde görevliler yerleştirilmelidir.
- Yoğun araç faaliyetinin bulunduğu durumlarda, saha içinde yapılan araçların yükleme ve boşaltma faaliyetlerinin gerekenden daha uzun sürmemesini ve araçların yüklerini teslim etmeleri gereken noktalarda boşaltmalarını garanti edecek şekilde araç hareketleri organizatör tarafından bir görevli nezaretinde gerçekleştirilmelidir.
- Fuar salonunun zemininin ve fuar merkezinin yollarının, karayollarıyla aynı ağırlığı kaldıracağı varsayılmamalıdır. Fuar-etkinlik merkezinden, döşeme yük sınırları ve özellikle de aşağıdaki konularda tavsiye ve bilgi istenmelidir:
  - Vinçler üzerindeki dış desteklerin nokta yükü
  - Üst bölümlerin kapasitesi
  - Döşeme kanalları veya daha zayıf alanların kapasitesi
- Zemin yük limitleri, organizatör tarafından şoförlere bildirilmeli ve alanda şoförlerce görülebilecek işaret levhalarıyla açıkça gösterilmelidir. Görevliler, yüksek görünürlüklü yelekler giymelidir.

b) Şoförlerin Yeterliliği

Şoförler, araçlarının kullanımı için gerekli eğitim, lisans ve yeterliliğe sahip olmalıdır. Şoförler; trafik refakat görevlilerinin, güvenlik görevlilerinin ve Organizatör operasyon personelinin taleplerine uymalıdır. Organizatör, güvenli olmayan her türlü aracı kiralık alandan uzaklaştırma hakkını saklı tutar.

c) Araç Bakımı

Bütün araçlar fuar alanı içinde güvenlik riski taşımayacak şartlarda bulunmalıdır. Bütün kaldırma ekipmanlarının güvenlik denetlemesi yapılmalıdır. İKM ve Organizatör güvensiz araçları alandan tasfiye etme hakkına sahiptir.

d) Araç Hareket Kuralları

Araç Şoförleri:

- Fuar merkezinde geçerli hız limitlerini veya her koşulda fuar merkezinde dış alanlarda 20 km/s ve iç alanlarda 10 km/s üzerinde hız yapmamalıdır.
- Araçlar ruhsatlarındaki yük limitlerine uymalıdır.
- Arka görüşün sınırlı olduğu durumlarda bir 'işaretçi' olmadan araçlarını geri sürmemelidir.
- Bir ekipmanın (örnek: vinç) çalıştırılmasında kullanılmayacaksa motorlarını çalışır durumda bırakmamalıdır.
- Yolcu koltuğu dışında araçların hiçbir yerinde yolcu taşımamalıdır.
- Yangın çıkışlarının veya acil durum araçlarının kullanacağı yolları kapatacak şekilde yükleme veya indirme yapmamalıdır.
- Emniyet kemerini takmalıdır.
- Geri giderken işaret ışığını kullanmalıdır.
- Her zaman araçlarının emniyetini almalı ve araçlarından çıkarken araç anahtarını yanına almalıdır.
- Ziyaretçi girişi varken salonlarda hiçbir aracı kullanmamalıdır.
- Alkol veya uyuşturucu etkisi altındayken hiçbir aracı kullanmamalıdır.
- Aracını kullanırken mobil telefonla görüşme yapmamalıdır.

e) Yakıt İkmali

Yangın emniyeti açısından araçlara kamuya açık alanlarda veya yakınında ve kesinlikle salonların içinde yakıt ikmali yapılmamalıdır.

2.14 ATIK ve KORİDOR YÖNETİMİ

Atık maddelerin koridorlara bırakılması yangın çıkış güzergahlarının kapanmasına yol açar bu da sağlık ekiplerinin acil durumlarda girişlerini engeller. Atıkların içerisindeki keskin objeler, el ve ayak yaralanmalarına sebep olabilir. Gıda atıkları parazit çeker ve sağlık riski oluşturur.

a) Genel Atık Temizlik

İKM Alanlarının normal atık temizliğinden İKM sorumludur. Fuar katılımcıları ve onların taşeronları ise aşağıda belirtilen tüm atıkların naklinden sorumludur:

- Kasalar ve paletler
- İnşaat malzemeleri atıkları (tuğla, kum ve stant motaj malzemeleri)
- Metal parçalar
- Çöp haznelere sığmayacak kadar büyük malzemeler
- Riskli atıklar (boyalar, çözücüler, kimyasallar, klinik atıklar, aerosollar, yağlar veya kayganlaştırıcı maddeler, tüm bu malzemelerin içerisinde çıkan atık malzemeler)
- Kızarmış yağlar
- Çıkartılmış lambalar (floresan tüpleri) ve ampuller
- Fuar sırasında, katılımcıların çalışma ispatı olarak üretmiş olduğu malzemeler
- Çiviler ve keskin objeler tahtadan dışarı çıkarılmamalı ve düz bir şekilde çekiçlenmelidir.

b) Acil Durum Koridorları

- Kurulum ve söküm süresince belirli koridorlar acil durum araçları için giriş ve tahliye için tasarlanmıştır, her zaman önü boş bırakılmalıdır.
- Salon giriş çıkışlarının önüne hiçbir şekilde araç park edilmemelidir.
- Salonların dışında kırmızı ile belirtilen acil durum çıkış rotalarının üzerine hiçbir şekilde araç park edilmemelidir. Mal giriş kapıları ve TIR alanının giriş kapıları acil giriş rotalarıdır; bunlar işaretlemeler ile birlikte belirtilmiştir.
- Belirlenmiş acil durum koridorlarının olduğu bölgelerde yükleme yapılamaz.

2.15 STANTLARDA SU KULLANIMI

- Su ile alakalı farklı servis talepleri, stant planı, stant yerleşimi ve stant numarası bilgileriyle beraber fuardan 30 gün önce Organizatöre bildirilmelidir.
- Stantlara bağlanan su, şehir şebeke suyudur. İçme suyu olarak kullanılması ve buz makinalarında doğrudan bağlanması önerilmemektedir.
- Şebeke suyu stantlarda insanların kullanımı için kullanılacaksa, hijyen şartları katılımcı firma tarafından sağlanmalıdır.

2.16 YÜKSEKTE ÇALIŞMA

a) Gereksinimler

- Yüksekte çalışmayı azaltmak ve elemek için tüm makul adımlar atılmalıdır. Yüksekte çalışma iyi planlanmalı ve yönetilmeli ve doğru ekipman seçilmelidir.
- Yüksekte çalışacaklar aşağıdakilerden emin olmalıdır:

- Kaldırıcı araçlar tam ve güvenli olmalıdır.
- Güvenlik tehlikesi içeren (sert rüzgarlar, kaygan zemin gibi) koşullar varsa yüksekteki tüm işler dikkatle ele alınmalıdır.
- Yüksekte çalışanlar korkuluklarla korunmalı veya düşmeyi önleyen emniyet kemeri ile bağlanmalıdır (merdiven kullanılmıyorsa)
- Yüksekte çalışacak kişiler eğitilmiş ve yeterli olmalıdır.
- Yüksekte kullanılacak ekipman yeterli düzeyde incelenmiş ve güvenlik tehditlerinden uzak olmalıdır.
- Düşen objelerin riski düzgün bir şekilde kontrol edilmelidir. İş platformları düşmeyi önlemek için ayak tahtasına sahip olmalıdır.
- Yüksekte çalışanların altında çalışan ya da yürüyen kişilerin geçişlerini önlemek için emniyet şeridiyle önlem kontrol altına alınmalıdır.
- Yüksekte çalışmanın olduğu yerin etrafından çalışan kişilerin baret giymesi gereklidir.
- Mobil yüksek iş platformlarında çalışan kişiler baret giymelidir.
- Yüksekte kurtarma ve acil durum için planlar yerinde olmalıdır.

b) Merdivenler

Merdivenler eğer iş platformları kullanımı pratik değil ise veya aktivite riski düşük ise üreticinin kullanım kılavuzuna uygun şekilde kullanılabilir. Merdiven kullanımında aşağıdaki kılavuz takip edilmelidir:

- Seyyar merdivenler her kullanımdan önce kontrol edilmeli, herhangi bir kusur görülmesi halinde kullanılmamalı, tamir edilmeli veya hurdaya ayrılmalıdır.
- İşyerinin çeşitli yerlerinde, örneğin yangın amacıyla bulundurulmuş seyyar merdivenler sadece yangın amacıyla kullanılmalı ve buradan alınıp başka amaçlarla kullanılmamalıdır.
- Seyyar merdivenlerin basamakları en az 30 cm'de bir ve eşit aralıklarla olmalı, merdiven genişliği ise 55 cm'den dar olmamalıdır.
- Seyyar merdivenler, eğimi 75 derece (yani, taban dayama mesafesi merdiven dayanma noktasına kadar olan uzunluğun $\frac{1}{4}$ 'ü kadar) olacak biçimde yerleştirilmeli, ayrıca dayanak noktasında en az 1 metrelik bir uzantısı olmalıdır.
- Seyyar merdivenlerin ayaklarına kaymaması için tırtıllı veya dişli demir veya lastik pabuç takılmalıdır.
- 4 metreden uzun seyyar merdivenler çelik boru veya profilden yapılmış olmalı, ancak bunlar enerjili hatların ve cihazların yakınında kullanılmamalıdır.
- Seyyar merdivenlerin maksimum uzunluğu, iki merdiven birleştirilse dahi, 8 metreyi geçmemelidir. Sadece basamak aralıkları eşit merdivenler birleştirilmelidir.
- Seyyar merdivenlere çıkılıp inilirken merdivene bakacak biçimde inilip çıkılmalı, merdiven üzerinden aşağıya doğru kayılmamalıdır.
- Destekli merdivenlerde, kollar orta yerinden bir tarafı eklemli, diğer tarafı çengelli lama veya zincir ile birbirine bağlanmalı, merdiven tam açıldıktan ve bu şekilde emniyete alındıktan sonra merdivene çıkılmalıdır.
- Merdivenler kullanılırken bir yardımcı tarafından tutulmalıdır.
- Merdivenler kırılabilir zeminlere dayanmamalıdır.
- Duvara dayalı merdivenlerin dörtte üçünden yukarıya çıkılmamalıdır.
- En üst basamak ya da adım çalışmak için platform olarak kullanılamaz.

- Merdiven veya portatif merdivenlere sadece bir insan tırmanmalı veya çalışmalıdır.
- Dört tekerlekli seyyar platformlara çıkmadan önce tekerlekler yere sabitlenmelidir.
- Seyyar platformlara çıkış ve iniş için uygun ve güvenli merdiven olmalıdır.

2.17 EL ALETLERİ VE TAKIMLAR

- El aleti ve takımlar sadece yapılış amaçlarına uygun işlerde kullanılmalı, hasarlı, kusurlu el aletleri ve takımlar kullanılmamalıdır.
- Hızır makinesi ile uygulama yapılması halinde mutlaka surette toz/talaş tutucu kullanılmalı, zemin koruyucu malzeme ile kaplanmalıdır.
- Yanıcı, parlayıcı, patlayıcı maddelerin bulunduğu yerlerde, kullanılacak el aletleri kıvılcım çıkartmayacak yapıda olmalıdır.
- Sapları oynayan çekiç ve balyozlar kullanılmamalıdır.
- Eğe, raspa, tornavida gibi takımlar sapsız kullanılmamalı; çatlamış, yarılmış saplar değiştirilmelidir.
- İzolasyonu yıpranmış, soyulmuş elektrikli el aletleri kullanılmamalıdır.
- El aletleri yerde bırakılmamalı, bunker uygun dolap ve takım kutularında bulundurulmalıdır.

EK:1 İKM Toplanma Merkezleri

